PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/1361

od 28. srpnja 2022.

o izmjeni Uredbe (EU) br. 748/2012 u pogledu zadaća certifikacije, nadzora i osiguravanja provedbe propisa nadležnih tijela u provedbi pravila povezanih s organizacijama uključenima u projektiranje i proizvodnju zrakoplova koji se upotrebljavaju u sportskom i rekreacijskom zrakoplovstvu

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 ([1]), a posebno članak 62. stavke 14. i 15.,

budući da:

(1) Uredbom Komisije (EU) br. 748/2012 ([2]) utvrđuju se pravila za certifikaciju plovidbenosti i ekološku certifikaciju zrakoplova i s njima povezanih proizvoda, dijelova i uređaja, kao i motora, propelera i dijelova koji se ugrađuju u njih te za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija.

(2) Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2022/1358 ([3]) utvrđena su jednostavna i razmjerna pravila za zrakoplove koji se upotrebljavaju u sportskom i rekreacijskom zrakoplovstvu, koja su troškovno učinkovita i smanjuju nepotrebno administrativno i financijsko opterećenje za organizacije uključene u projektiranje i proizvodnju takvih zrakoplova uz istodobno održavanje nužnih razina sigurnosti.

(3) Stoga bi trebalo uvesti i primjerena pravila u pogledu zadaća nadležnih tijela u području certifikacije, nadzora i osiguravanja provedbe propisa kako bi se osigurala ujednačena provedba jednostavnih i razmjernih pravila uvedenih Delegiranom uredbom (EU) 2022/1358 za zrakoplove prvenstveno namijenjene za sportsku i rekreativnu upotrebu.

(4) Delegiranom uredbom (EU) 2022/1358 utvrđeno je dostatno prijelazno razdoblje kako bi se organizacijama uključenima u projektiranje i proizvodnju takvih zrakoplova omogućilo da postignu sukladnost s novim pravilima i postupcima koji se uvode tom uredbom. Isto prijelazno razdoblje trebalo bi se primjenjivati u pogledu pravila za nadležna tijela.

(5) Uredbu (EU) br. 748/2012 trebalo bi stoga izmijeniti.

(6) Mjere predviđene u ovoj Uredbi temelje se na Mišljenju br. 05/2021 ([4]) Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa u skladu s člankom 76. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1139.

(7) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog člankom 127. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1139,

---

([1]) SL L 212, 22.8.2018., str. 1.

([2]) Uredba Komisije (EU) br. 748/2012 od 3. kolovoza 2012. o utvrđivanju provedbenih pravila za certifikaciju plovidbenosti i ekološku certifikaciju zrakoplova i s njima povezanih proizvoda, dijelova i uređaja te za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija (SL L 224, 21.8.2012., str. 1.).

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1358 od 2. lipnja 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 748/2012 u pogledu provedbe proporcionalnijih zahtjeva za zrakoplove koji se koriste za sportsko i rekreacijsko zrakoplovstvo (SL L 205, 5.8.2022., str. 7..).

([4]) Mišljenje 05/2021 od 22. listopada 2021. Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa, Part 21. Laki zrakoplovi – Certifikacija i izjava o sukladnosti projekta za zrakoplove koji se upotrebljavaju u sportskom i rekreacijskom zrakoplovstvu i povezane proizvode i dijelove, i izjava o sposobnosti organizacija za projektiranje i proizvodnju, https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions/opinion-052021

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog I.b (Part 21. Laki zrakoplovi) Uredbi (EU) br. 748/2012 mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 25. kolovoza 2023.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. srpnja 2022.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Prilog I.b (Part 21. Laki zrakoplovi) Uredbi (EU) br. 748/2012 mijenja se kako slijedi:

(1) dodaju se točke 21.L.1 i 21.L.2:

„21.L.1 **Područje primjene**

(a) U odjeljku A ovog Priloga (Part 21. Laki zrakoplovi) utvrđuju se odredbe kojima se uređuju prava i obveze sljedećih osoba čije se glavno sjedište nalazi u državi članici:

1. podnositelja zahtjeva za bilo koji certifikat i nositelja bilo kojeg certifikata koji je izdan ili će se izdati u skladu s ovim Prilogom;

2. fizičkih i pravnih osoba koje u skladu s ovim Prilogom deklariraju sukladnost projekta, projektne sposobnosti ili proizvodne sposobnosti ili namjeravaju dati takve izjave;

3. potpisnika izjave o sukladnosti zrakoplova ili potvrde o ovlaštenom otpuštanju u uporabu (EASA Obrazac 1) za motor, propeler ili dio proizveden u skladu s ovim Prilogom.

(b) U odjeljku B ovog Priloga utvrđuju se odredbe kojima se uređuju certifikacija, nadzor i primjena pravila koje provode Agencija i nacionalna nadležna tijela u skladu s ovim Prilogom te zahtjevi za njihove administrativne sustave i sustave upravljanja koji se odnose na izvršavanje tih zadaća.

21.L.2 **Nadležno tijelo**

Za potrebe ovog Priloga „nadležno tijelo” je:

(a) za odjeljak A pododjeljak A,

1. za projektne organizacije, Agencija;

2. za proizvodnu organizaciju, tijelo koje je imenovala država članica u kojoj organizacija ima glavno sjedište; ili Agencija, ako je ta odgovornost preraspodijeljena Agenciji u skladu s člankom 64. ili člankom 65. Uredbe (EU) 2018/1139;

(b) za odjeljak A pododjeljke B, C, D, E, F, J, K, M, N i Q, Agencija;

(c) za odjeljak A, pododjeljke G, H, I i R, tijelo koje je imenovala država članica u kojoj organizacija ima glavno sjedište; ili Agencija, ako je ta odgovornost preraspodijeljena Agenciji u skladu s člankom 64. ili člankom 65. Uredbe (EU) 2018/1139;

(d) za odjeljak A pododjeljak P:

1. za zrakoplove registrirane u državi članici, tijelo koje je imenovala država članica u kojoj je zrakoplov registriran;

2. za neregistrirane zrakoplove, tijelo koje je imenovala država članica koja je propisala identifikacijske oznake;

3. za odobrenje za uvjete za let povezane s projektnom sigurnošću, Agencija.”;

(2) odjeljak B mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se pododjeljak A:

„PODODJELJAK A – OPĆE ODREDBE

21L.B.11 **Dokumentacija za nadzor**

Nadležno tijelo osigurava relevantnom osoblju sve zakonodavne akte, standarde, pravila, tehničke publikacije i povezane dokumente kako bi mu omogućilo obavljanje zadaća i izvršavanje odgovornosti.

21.L.B.12 **Razmjena informacija**

(a) Nadležno tijelo države članice i Agencija razmjenjuju informacije koje su im dostupne u okviru njihovih provjera i nadzora provedenih u skladu s ovim odjeljkom, a koje su relevantne za drugu stranu kad obavljaju zadaće certifikacije, nadzora ili osiguravanja primjene propisa u skladu s ovim odjeljkom.

(b) Nadležno tijelo države članice i Agencija koordiniraju provjeru o proizvodu i nadzor projektiranja i proizvodnje proizvoda i dijelova na temelju ovog Priloga, uključujući, prema potrebi, provedbu zajedničkih terenskih kontrola.

21L.B.13 **Informacije za Agenciju**

(a) Nadležno tijelo države članice obavješćuje Agenciju u slučaju bilo kakvih značajnih problema povezanih s provedbom Uredbe (EU) 2018/1139 i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju te uredbe u roku od 30 dana od pojave tih problema.

(b) Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 376/2014 i njezine delegirane i provedbene akte, nadležno tijelo države članice u najkraćem mogućem roku dostavlja Agenciji sve informacije značajne za sigurnost koje proizlaze iz izvješća o događajima pohranjenih u nacionalnoj bazi podataka u skladu s člankom 6. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 376/2014.

21.L.B.14 **Naredbe o plovidbenosti primljene od država koje nisu članice EU-a**

Kad nadležno tijelo države članice primi naredbu o plovidbenosti od nadležnog tijela države koja nije članica, ta se naredba o plovidbenosti prosljeđuje Agenciji.

21.L.B.15 **Trenutačna reakcija na sigurnosni problem**

(a) Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 376/2014 i njezine delegirane i provedbene akte, nadležno tijelo države članice uspostavlja sustav za primjereno prikupljanje, analizu i širenje informacija o sigurnosti.

(b) Agencija uspostavlja sustav za odgovarajuću analizu svih relevantnih zaprimljenih informacija o sigurnosti i bez nepotrebne odgode državama članicama i Komisiji dostavlja sve informacije, uključujući preporuke ili korektivne mjere koje treba poduzeti, potrebne za pravodobnu reakciju na sigurnosni problem koji uključuje proizvode, dijelove, osobe ili organizacije koji podliježu Uredbi (EU) 2018/1139 i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju te uredbe.

(c) Po primitku informacija iz podtočaka (a) i (b) nadležno tijelo države članice poduzima odgovarajuće mjere za rješavanje sigurnosnog problema.

(d) O mjerama poduzetima na temelju točke 21L.B.15 podtočke (c) odmah se obavješćuju sve osobe ili organizacije koje moraju postupiti u skladu s tim mjerama na temelju Uredbe (EU) 2018/1139 i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju te uredbe. Nadležno tijelo države članice o tim mjerama također obavješćuje Agenciju i, ako je potrebna zajednička akcija, druge predmetne države članice.

21L.B.16 **Sustav upravljanja**

(a) Nadležno tijelo mora uspostaviti i održavati sustav upravljanja koji uključuje najmanje:

1. dokumentirane politike i postupke koji opisuju njegovu organizaciju, sredstva i metode za postizanje sukladnosti s Uredbom (EU) 2018/1139 i Uredbom (EU) br. 376/2014 te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju tih uredbi. Ti postupci moraju uvijek biti ažurni i služiti kao osnovni radni dokumenti unutar tog nadležnog tijela za sve relevantne poslove;

2. dovoljan broj osoblja za obavljanje njegovih zadaća i ispunjavanje njegovih odgovornosti. Mora postojati sustav za planiranje raspoloživosti osoblja, kako bi se osiguralo pravilno obavljanje svih zadaća;

3. osoblje kvalificirano za obavljanje dodijeljenih zadaća koje mora imati potrebno znanje, iskustvo te početno i periodično osposobljavanje radi osiguravanja kontinuirane stručnosti;

4. odgovarajuću opremu i uredski prostor za obavljanje dodijeljenih zadaća;

5. funkciju praćenja sukladnosti sustava upravljanja s relevantnim zahtjevima i prikladnosti postupaka, uključujući uspostavljanje postupka unutarnjeg nadzora i procesa upravljanja sigurnosnim rizicima. Funkcija praćenja sukladnosti mora uključivati sustav povratnih informacija o nalazima nadzora, koje se šalju višoj upravi nadležnog tijela kako bi se, prema potrebi, osigurala provedba korektivnih mjera;

6. osobe ili skupine osoba koje su odgovorne višoj upravi nadležnog tijela za funkciju praćenja sukladnosti.

(b) Za svako područje djelatnosti, uključujući sustav upravljanja, nadležno tijelo imenuje najmanje jednu osobu koja snosi opću odgovornost za upravljanje relevantnim zadaćama.

(c) Nadležno tijelo uspostavlja postupke za sudjelovanje u međusobnoj razmjeni svih potrebnih informacija i pomoći s drugim relevantnim nadležnim tijelima, iz te države članice ili drugih država članica, uključujući sljedeće informacije:

1. sve nalaze i naknadne mjere koje se poduzimaju nakon provedenog nadzora osoba i organizacija koje obavljaju aktivnosti na državnom području države članice, ali koje je certificiralo nadležno tijelo druge države članice ili Agencija;

2. sve informacije koje proizlaze iz obveznog i dobrovoljnog prijavljivanja događaja kako je propisano u točki 21L.A.3.

(d) Primjerak postupaka povezanih sa sustavom upravljanja nadležnog tijela države članice i svih njihovih izmjena stavlja se na raspolaganje Agenciji za potrebe standardizacije.

21L.B.17 **Dodjela zadaća kvalificiranim subjektima**

(a) Nadležno tijelo može kvalificiranim subjektima dodijeliti zadaće povezane s početnim certificiranjem ili kontinuiranim nadzorom proizvoda i dijelova, kao i fizičkih i pravnih osoba koji podliježu Uredbi (EU) 2018/1139 i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju te uredbe. Prilikom dodjeljivanja zadaća nadležno tijelo dužno se pobrinuti:

1. da je uspostavljen sustav za početno i kontinuirano ocjenjivanje sukladnosti kvalificiranog subjekta s Prilogom VI. „Bitni zahtjevi u pogledu kvalificiranih subjekata” Uredbi (EU) 2018/1139. Taj sustav i rezultati procjene moraju se dokumentirati;

2. da je sklopljen dokumentirani sporazum s kvalificiranim subjektom, koji su obje strane odobrile na odgovarajućoj upravnoj razini i u kojem je utvrđeno sljedeće:

i. zadaće koje treba izvršiti;

ii. izjave, izvješća i evidencija koje treba dostaviti;

iii. tehnički uvjeti koji se moraju ispuniti prilikom izvođenja takvih zadaća;

iv. povezana pokrića odgovornosti;

v. zaštita informacija stečenih tijekom obavljanja takvih zadaća.

(b) Nadležno tijelo dužno se pobrinuti da postupak unutarnjeg nadzora i postupak upravljanja sigurnosnim rizikom koji su potrebni na temelju točke 21L.B.16 podtočke (a) podpodtočke 5. obuhvaćaju sve zadaće certificiranja ili kontinuiranog nadzora koje se obavljaju u njegovo ime.

21L.B.18 **Promjene u sustavu upravljanja**

(a) Nadležno tijelo mora imati uspostavljen sustav za utvrđivanje promjena koje utječu na njegovu sposobnost obavljanja zadaća i izvršavanje odgovornosti kako je definirano u Uredbi (EU) 2018/1139 i Uredbi (EU) br. 376/2014 te delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju tih uredbi. Taj mu sustav omogućuje poduzimanje mjera primjerenih za osiguravanje kontinuirane adekvatnosti i djelotvornosti sustava upravljanja.

(b) Nadležno tijelo pravovremeno ažurira svoj sustav upravljanja u skladu s bilo kakvom izmjenom Uredbe (EU) 2018/1139 i Uredbe (EU) br. 376/2014 te delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju te uredbe kako bi se osigurala njihova djelotvorna provedba.

(c) Nadležno tijelo države članice obavješćuje Agenciju o svim promjenama koje utječu na njegovu sposobnost obavljanja zadaća i izvršavanja odgovornosti kako je propisano u Uredbi (EU) 2018/1139 i Uredbi (EU) br. 376/2014 i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju tih uredbi.

21.L.B.19 **Rješavanje sporova**

Unutar svojih dokumentiranih postupaka nadležno tijelo države članice dužno je uspostaviti postupak za rješavanje sporova.

21.L.B.20 **Vođenje evidencije**

(a) Nadležno tijelo uspostavlja sustav čuvanja evidencije kojim se osiguravaju odgovarajuće pohranjivanje, dostupnost i pouzdana sljedivost:

1. dokumentiranih politika i postupaka sustava upravljanja;

2. osposobljavanja, kvalifikacija i ovlaštenja njegova osoblja;

3. dodjele zadaća, uključujući elemente koji se zahtijevaju točkom 21L.B.17, kao i pojedinosti o dodijeljenim zadaćama;

4. certifikacijskih postupaka i kontinuiranog nadzora certificiranih organizacija, uključujući:

i. podnošenje zahtjeva za certifikat;

ii. izjave o sposobnosti;

iii. izjave o sukladnosti projekta;

iv. program nadležnog tijela za kontinuirani nadzor, uključujući svu evidenciju o ocjenjivanju, kontrolama i inspekcijama;

v. izdane certifikate, uključujući sve njihove izmjene;

vi. kopiju programa nadzora u kojem se navode datumi kad kontrole treba provesti i kad su provedene;

vii. kopije cjelokupne službene korespondencije;

viii. preporuke za izdavanje ili produljenje certifikata ili produljenje registracije izjave, pojedinosti o nalazima i mjerama koje su organizacije poduzele kako bi zaključile te nalaze, uključujući datum zaključenja, mjere izvršenja i opažanja;

ix. sva izvješća o ocjenjivanjima, nadzorima ili inspekcijama koje je izdalo drugo nadležno tijelo;

x. primjerke svih priručnika, postupaka i procesa ili uputa organizacije i svih njihovih izmjena;

xi. primjerke drugih dokumenata koje je odobrilo nadležno tijelo;

5. izjave o sukladnosti zrakoplova (EASA Obrazac 52B) ili potvrde o ovlaštenom otpuštanju u uporabu (EASA Obrazac 1) za motore, propelere ili dijelove koje je pregledalo u skladu s pododjeljkom R ovog Priloga.

(b) Nadležno tijelo države članice u evidenciju uključuje:

1. evaluacije i obavješćivanja Agencije o svim alternativnim načinima usklađivanja koje su predložile organizacije te ocjene svih alternativnih načina usklađivanja kojima se služi nadležno tijelo;

2. informacije o sigurnosti u skladu s točkom 21L.B.13 i naknadnim mjerama;

3. primjenu zaštitnih odredbi i odredbi o fleksibilnosti u skladu s člankom 71. stavkom 1. i člankom 76. stavkom 4. Uredbe (EU) 2018/1139.

(c) Nadležno tijelo održava popis svih certifikata koje je izdalo i svih izjava koje je registriralo.

(d) Sva evidencija iz podtočaka (a), (b) i (c) čuva se najmanje pet godina podložno primjenjivom pravu o zaštiti podataka.

(e) Sva evidencija iz podtočaka (a), (b) i (c) na zahtjev se stavlja na raspolaganje nadležnim tijelima druge države članice ili Agenciji.

21L.B.21 **Nalazi i opažanja**

(a) Ako tijekom provjere ili nadzora ili na bilo koji drugi način otkrije nesukladnost s primjenjivim zahtjevima iz Uredbe (EU) 2018/1139 i delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju te uredbe, postupka ili priručnika koji se zahtijevaju tim uredbama ili certifikata ili izjave izdane u skladu s tim uredbama, nadležno tijelo, ne dovodeći u pitanje bilo koju dodatnu mjeru koja se zahtijeva tim uredbama, sastavlja nalaz.

(b) Nadležno tijelo uspostavlja sustav za analizu nalaza s obzirom na njihov značaj za sigurnost.

Nadležno tijelo izdaje nalaz nesukladnosti 1. razine kad se otkrije bilo kakva značajna nesukladnost koja smanjuje sigurnost ili ozbiljno ugrožava sigurnost letenja ili, u slučaju projektnih organizacija, može dovesti do nekontrolirane nesukladnosti i do mogućeg stanja opasnosti u skladu s točkom 21L.B.23; nesukladnosti 1. razine uključuju, ali nisu ograničene na sljedeće:

1. svaki onemogućen pristup nadležnog tijela objektima organizacije ili fizičke ili pravne osobe kako je definirano u točki 21L.A.10 tijekom normalnih radnih sati i nakon dva pisana zahtjeva;

2. pružanje pogrešnih informacija ili falsificiranje dokazne dokumentacije;

3. sve dokaze o zloupotrebi ili zloupotrebi certifikata, deklaracije ili izjave izdane u skladu s ovim Prilogom;

4. nepostojanje odgovornog rukovoditelja ili voditelja projektne organizacije, ovisno o slučaju.

Nadležno tijelo izdaje nalaz nesukladnosti 2. razine kad utvrdi bilo kakvu nesukladnost s primjenjivim zahtjevima iz Uredbe (EU) 2018/1139 i delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju te uredbe, postupka ili priručnika koji se zahtijevaju tim uredbama organizacije ili izjave izdane u skladu s tim uredbama, koja nije klasificirana kao nesukladnost 1. razine.

(c) Nadležno tijelo pisanim putem obavješćuje organizaciju ili fizičku ili pravnu osobu o nalazu i zahtijeva korektivne mjere za rješavanje utvrđenih nesukladnosti.

(d) Ako postoje nesukladnosti 1. razine, nadležno tijelo odmah poduzima odgovarajuće mjere u skladu s točkom 21L.B.22, osim ako se nalaz odnosi na projektnu organizaciju koja je prijavila svoje projektne sposobnosti, u kom slučaju Agencija organizaciji prvo odobrava razdoblje za provedbu korektivnih mjera koje odgovara prirodi nesukladnosti i koje ni u kojem slučaju ne smije biti dulje od 21 radnog dana. To razdoblje počinje od datuma na koji je organizacija pisanim putem obaviještena o nalazu, čime se od nje zahtijeva provedba korektivne mjere za uklanjanje utvrđene nesukladnosti. Ako se nesukladnost 1. razine odnosi izravno na zrakoplov, nadležno tijelo obavješćuje nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran.

(e) Za nesukladnosti 2. razine nadležno tijelo odobrava organizaciji ili fizičkoj ili pravnoj osobi razdoblje za provedbu korektivnih mjera koje je primjereno prirodi nesukladnosti. To razdoblje počinje od datuma na koji je organizacija ili fizička ili pravna osoba pisanim putem obaviještena o nalazu, čime se od nje zahtijeva provedba korektivne mjere za uklanjanje utvrđene nesukladnosti. Na kraju tog razdoblja i ovisno o prirodi nesukladnosti nadležno tijelo može produljiti to razdoblje ako prihvati plan korektivnih mjera.

Nadležno tijelo ocjenjuje plan korektivnih mjera i provedbe koji je predložila organizacija ili fizička ili pravna osoba te ga prihvaća ako se na temelju ocjene zaključi da je dostatan za uklanjanje nesukladnosti.

Ako organizacija ili fizička ili pravna osoba ne dostavi prihvatljiv plan korektivnih mjera ili ne provede korektivne mjere u roku koji je odredilo ili produljilo nadležno tijelo, ta se nesukladnost podiže na nesukladnost 1. razine te se poduzimaju mjere utvrđene u podtočki (d).

(f) Nadležno tijelo može iznijeti opažanja u svim sljedećim slučajevima za koje se ne zahtijevaju nalazi nesukladnosti 1. ili 2. razine:

1. za svaki element čije su performanse ocijenjene kao neučinkovite;

2. ako se utvrdi da element može uzrokovati nesukladnost; ili

3. kad su prijedlozi ili poboljšanja od interesa za ukupnu sigurnost organizacije.

Opažanja iznesena u skladu s ovom točkom dostavljaju se organizaciji u pisanom obliku, a nadležno ih tijelo evidentira.

21L.B.22 **Mjere za osiguranje provođenja propisa**

(a) Nadležno tijelo:

1. privremeno oduzima certifikat ako smatra da je takva mjera potrebna iz opravdanih razloga kako bi se spriječila vjerodostojna prijetnja sigurnosti zrakoplova;

2. izdaje naredbu o plovidbenosti pod uvjetima iz točke 21.L.B.23;

3. privremeno oduzima, trajno oduzima ili ograničava certifikat ako je takva mjera potrebna u skladu s točkom 21L.B.21;

4. privremeno ili trajno oduzima svjedodžbu o plovidbenosti ili ograničenu svjedodžbu o plovidbenosti ako su ispunjeni uvjeti navedeni u točki 21L.B.163 podtočki (b);

5. privremeno ili trajno oduzima potvrdu o buci ili ograničenu potvrdu o buci ako su ispunjeni uvjeti navedeni u točki 21L.B.173 podtočki (b);

6. poduzima hitne i odgovarajuće mjere potrebne za ograničavanje ili zabranu aktivnosti organizacije ili fizičke ili pravne osobe ako nadležno tijelo smatra da postoje opravdani razlozi da su takve mjere potrebne za sprečavanje vjerodostojne prijetnje sigurnosti zrakoplova;

7. ograničava ili zabranjuje aktivnosti organizacije ili fizičke ili pravne osobe koja je dala izjavu o svojoj sposobnosti za projektiranje ili proizvodnju proizvoda ili dijelova u skladu s odjeljkom A ili koja izdaje izjave o sukladnosti (EASA Obrazac 52B) ili potvrde o ovlaštenom otpuštanju u uporabu (EASA Obrazac 1) u skladu s pododjeljkom R odjeljka A ovog Priloga, u skladu s točkom 21L.B.21 podtočkom (d);

8. ne registrira izjavu o sukladnosti projekta sve dok postoje neriješene nesukladnosti početne nadzorne provjere;

9. privremeno ili trajno odjavljuje izjavu o sukladnosti projekta ili izjavu o sposobnosti u skladu s točkom 21.L.B.21 podtočkom (d);

10. poduzima sve potrebne mjere za osiguranje provođenja propisa kako bi osiguralo okončanje nesukladnosti s bitnim zahtjevima utvrđenima u Prilogu II. Uredbi (EU) 2018/1139 i s ovim Prilogom i, prema potrebi, ukloni njezine posljedice.

(b) Nakon poduzimanja mjere za osiguranje provođenja propisa u skladu s točkom (a) nadležno tijelo o tome obavješćuje primatelja, navodi razloge za tu mjeru i obavješćuje primatelja o njegovu pravu na žalbu.

21L.B.23 **Naredbe o plovidbenosti**

(a) Naredba o plovidbenosti je dokument koji izdaje ili donosi Agencija i u kojem se određuju mjere koje treba provesti na zrakoplovu kako bi se ponovno uspostavila prihvatljiva razina sigurnosti, ako dokazi pokazuju da bi inače razina sigurnosti tog zrakoplova mogla biti ugrožena.

(b) Agencija izdaje naredbu o plovidbenosti:

1. ako utvrdi da u zrakoplovu postoji stanje opasnosti, koje je posljedica manjkavosti u zrakoplovu, ili u motoru, propeleru, dijelu ugrađenom u taj zrakoplov; i

2. ako to stanje vjerojatno postoji ili ako se može pojaviti u drugim zrakoplovima.

(c) Naredba o plovidbenosti sadrži obavezno podatke o:

1. stanju opasnosti;

2. zrakoplovu na koji se odnosi;

3. zahtijevanoj mjeri (zahtijevanim mjerama);

4. roku za provedbu zahtijevanih mjera;

5. danu stupanja na snagu.

21L.B.24 **Načini usklađivanja**

(a) Agencija mora razviti prihvatljive načine usklađivanja (AMC) koji se mogu koristiti za postizanje sukladnosti s Uredbom (EU) 2018/1139 i delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju te uredbe.

(b) Za uspostavljanje sukladnosti s ovom Uredbom mogu se primjenjivati alternativni načini usklađivanja.

(c) Nadležna tijela obavješćuju Agenciju o svim alternativnim načinima usklađivanja koje primjenjuju fizičke ili pravne osobe pod njihovim nadzorom za uspostavljanje sukladnosti s ovom Uredbom.”;

(b) umeću se pododjeljci G, H i I:

„PODODJELJAK G – DEKLARIRANE PROIZVODNE ORGANIZACIJE

21L.B.141 **Početna nadzorna provjera**

(a) Nakon što primi izjavu u kojoj organizacija deklarira svoju proizvodnu sposobnost, nadležno tijelo provjerava:

1. da deklarant ispunjava uvjete za prijavu svoje proizvodne sposobnosti u skladu s točkom 21.L.A.122;

2. da izjava sadržava sve informacije navedene u točki 21.L.A.123 podtočki (c); i

3. da izjava ne sadržava informacije koje upućuju na nesukladnost sa zahtjevima iz pododjeljka G odjeljka A ovog Priloga.

(b) Nadležno tijelo potvrđuje primitak izjave, što uključuje dodjelu pojedinačnog referentnog broja deklarirane proizvodne organizacije deklarantu.

21L.B.142 **Registracija izjave o sposobnosti proizvodnje**

Nadležno tijelo registrira izjavu o sposobnosti proizvodnje, uključujući prijavljeni opseg rada, u odgovarajućoj bazi podataka pod sljedećim uvjetima:

(a) deklarant je deklarirao svoju sposobnost u skladu s točkom 21L.A.123;

(b) deklarant se obvezao preuzeti obveze u skladu s točkom 21L.A.127;

(c) nema neriješenih pitanja na temelju točke 21L.B.141.

21L.B.143 **Nadzor**

(a) Nadležno tijelo nadzire deklariranu proizvodnu organizaciju radi provjere kontinuirane sukladnosti deklarirane proizvodne organizacije s primjenjivim zahtjevima iz odjeljka A i provedbu sigurnosnih mjera propisanih u skladu s točkom 21L.B.15. podtočkama (c) i (d).

(b) Nadzor uključuje ispitivanje prvog uzorka svakog novog projekta zrakoplova, motora, propelera ili dijela koji se prvi put proizvodi i, kako je utvrđeno u programu nadzora u skladu s točkom 21L. B.144, inspekcije naknadno proizvedenih zrakoplova, motora, propelera i dijelova koje proizvodi deklarirana proizvodna organizacija.

21L.B.144 **Program nadzora**

(a) Nadležno tijelo uspostavlja i održava program nadzora radi osiguravanja sukladnosti s točkom 21L.B.143. U programu nadzora u obzir se uzima specifična priroda organizacije, složenost njezinih aktivnosti i rezultati prethodnih aktivnosti certifikacije i/ili nadzora, a program se temelji na procjenama povezanih rizika. U svakom ciklusu planiranja nadzora program uključuje:

1. ocjenjivanje, nadzore i inspekcije, uključujući, prema potrebi:

i. ocjenjivanje sustava upravljanja i kontrole postupaka;

ii. kontrole proizvoda na relevantnom uzorku proizvoda, dijelova i uređaja za koje je organizacija odgovorna;

iii. provjeru uzorka obavljenih poslova; i

iv. nenajavljene inspekcije;

2. sastanke koji se održavaju između odgovornog rukovoditelja i nadležnog tijela kako bi se osigurala obostrana trajna informiranost o svim važnim pitanjima.

(b) Program nadzora uključuje vođenje evidencije datuma kad se ocjenjivanja, nadzori, inspekcije i sastanci trebaju održati i datuma kad su ta ocjenjivanja, nadzori, inspekcije i sastanci održani.

(c) Ciklus planiranja nadzora ne smije biti dulji od 24 mjeseca.

(d) Ne dovodeći u pitanje podtočku (c), ciklus planiranja nadzora može se produljiti na 36 mjeseci ako je nadležno tijelo utvrdilo da za razdoblje od prethodna 24 mjeseca vrijedi sljedeće:

1. organizacija je dokazala da može učinkovito identificirati opasnosti za sigurnost zračnog prometa i upravljati povezanim rizicima;

2. organizacija kontinuirano dokazuje sukladnosti s točkom 21L.A.128 i ima potpunu kontrolu nad svim promjenama u sustavu upravljanja proizvodnjom;

3. nije izdan nijedan nalaz 1. razine;

4. sve su korektivne mjere provedene unutar razdoblja koje je nadležno tijelo prihvatilo ili produljilo, kako je definirano u točki 21L.B.21.

(e) Ne dovodeći u pitanje podtočku (c), ciklus planiranja nadzora može se dodatno produljiti na najviše 48 mjeseci ako je, uz uvjete iz podtočke (d), organizacija uspostavila, a nadležno tijelo odobrilo djelotvoran sustav kontinuiranog izvješćivanja nadležnog tijela o rezultatima u području sigurnosti i regulatornoj sukladnosti same organizacije.

(f) Ciklus planiranja nadzora može se skratiti ako postoji dokaz da su se pogoršali rezultati organizacije u području sigurnosti.

(g) Po završetku svakog ciklusa planiranja nadzora nadležno tijelo na temelju rezultata nadzora izdaje izvješće s preporukom u vezi s produljenjem aktivnosti koje provodi deklarirana proizvodna organizacija na temelju njezine izjave o proizvodnoj sposobnosti.

21L.B.145 **Aktivnosti nadzora**

(a) Pri provjeri sukladnosti prijavljene proizvodne organizacije u skladu s točkom 21L.B.143 i programom nadzora uspostavljenim u skladu s točkom 21L.B.144, nadležno tijelo:

1. osoblju odgovornom za nadzor daje smjernice za obavljanje njihovih funkcija;

2. provodi ocjenjivanja, nadzore, inspekcije i, prema potrebi, nenajavljene inspekcije;

3. prikuplja dokaze ako su potrebne daljnje mjere, uključujući mjere predviđene točkama 21L. B21 i 21L.B.22;

4. obavješćuje deklariranu proizvodnu organizaciju o rezultatima aktivnosti nadzora.

(b) Ako se objekti deklarirane proizvodne organizacije nalaze u više država, nadležno tijelo navedeno u točki 21L.2 može dopustiti da zadaće nadzora obavljaju nadležna tijela država članica u kojima su drugi objekti smješteni ili da ih obavlja Agencija ako su objekti smješteni u trećoj zemlji. Svaka deklarirana proizvodna organizacija na koju se primjenjuje takav dogovor obavješćuje se o njegovu postojanju i području primjene.

(c) Za svaku nadzornu aktivnost koju nadležno tijelo u objektima smještenima u državi članici u kojoj nije glavno sjedište organizacije nadležno tijelo obavješćuje nadležno tijelo te države članice prije provođenja te terenske nadzorne aktivnosti ili inspekcije takvih objekata.

(d) Nadležno tijelo prikuplja i obrađuje sve informacije koje smatra potrebnima za obavljanje aktivnosti nadzora.

(e) Ako nadležno tijelo otkrije nesukladnost deklarirane proizvodne organizacije s primjenjivim zahtjevima iz odjeljka A i provedbom sigurnosnih mjera propisanih u skladu s točkom 21L.B.15 podtočkama (c) i (d), nadležno tijelo postupa u skladu s točkama 21L.B.21 i 21L.B.22.

21L.B.146 **Promjene izjava**

(a) Po primitku obavijesti o promjenama u skladu s točkom 21L.A.128 nadležno tijelo provjerava potpunost obavijesti u skladu s točkom 21L.B.141.

(b) Nadležno tijelo ažurira svoj program nadzora utvrđen u skladu s točkom 21L.B.144 i provjerava je li potrebno utvrditi uvjete pod kojima organizacija može djelovati tijekom promjene.

(c) Ako promjena utječe na bilo koji aspekt izjave koja je registrirana u skladu s točkom 21L.B.142, nadležno tijelo ažurira registar.

(d) Po završetku aktivnosti iz točaka od (a) do (c), nadležno tijelo potvrđuje primitak obavijesti deklariranoj proizvodnoj organizaciji.

PODODJELJAK H – SVJEDODŽBE O PLOVIDBENOSTI I OGRANIČENE SVJEDODŽBE O PLOVIDBENOSTI

21L.B.161 **Provjera**

(a) Nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran priprema postupke za provjere koji obavezno obuhvaćaju sljedeće elemente:

1. procjenu prihvatljivosti podnositelja zahtjeva;

2. procjenu uvjeta za zahtjev;

3. razvrstavanje svjedodžaba o plovidbenosti;

4. procjenu dokumentacije zaprimljene sa zahtjevom;

5. inspekcijske preglede zrakoplova;

6. utvrđivanje potrebnih uvjeta, ograničenja ili ograničenja svjedodžbe.

(b) Nakon primitka zahtjeva za izdavanje svjedodžbe o plovidbenosti ili ograničene svjedodžbe o plovidbenosti, nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran provjerava je li zrakoplov obuhvaćen područjem primjene utvrđenim u točki 21L.A.141.

(c) Nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran provodi dostatne aktivnosti provjere kako bi opravdalo izdavanje, održavanje, izmjenu, privremeno ili trajno oduzimanje svjedodžbe o plovidbenosti ili ograničene svjedodžbe o plovidbenosti. Prilikom provođenja provjera povezanih s izdavanjem svjedodžbe o plovidbenosti ili ograničene svjedodžbe o plovidbenosti za novoproizvedeni zrakoplov, nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran procjenjuje potrebu za provođenjem fizičkog pregleda zrakoplova kako bi se osigurala sukladnost i sigurnost leta zrakoplova prije izdavanja svjedodžbe o plovidbenosti ili ograničene svjedodžbe o plovidbenosti. Ta procjena uzima u obzir:

1. rezultate fizičkog ispitivanja prvog uzorka tog proizvoda u konačnoj konfiguraciji koju je u skladu s točkom 21L.B.143 podtočkom (b) ili točkom 21L.B.251. podtočkom (b) provelo nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran ili nadležno tijelo koje nadzire organizaciju ili fizičku ili pravnu osobu koja je proizvela taj zrakoplov, ako su različiti;

2. razdoblje od posljednjeg fizičkog pregleda koje je provelo nadležno tijelo države članice registracije zrakoplova koji je proizvela organizacija, ili fizičke ili pravne osobe koja je proizvela taj zrakoplov;

3. rezultate nadzora nad organizacijom koja izdaje izjavu o sukladnosti za zrakoplov, provedenog u skladu s pododjeljkom G ovog Priloga ili pododjeljkom G odjeljka B Priloga I. (Part 21.), ili provjere drugih izjava o sukladnosti (EASA Obrazac 52B) ili potvrde o ovlaštenom otpuštanju u uporabu (EASA Obrazac 1) koje je izdao isti potpisnik, provedene u skladu s pododjeljkom R odjeljka A ovog Priloga;

4. razdoblje od posljednje terenske kontrole organizacije u skladu s pododjeljkom G ovog Priloga ili pododjeljkom G odjeljka B Priloga I. (Part 21.), ili od posljednje provjere provedene u skladu s pododjeljkom R odjeljka A ovog Priloga izjave o sukladnosti (EASA Obrazac 52B) ili potvrde o ovlaštenom otpuštanju u uporabu (EASA Obrazac 1) koju je izdao isti potpisnik.

21L.B.162 **Izdavanje ili izmjena svjedodžbe o plovidbenosti ili ograničene svjedodžbe o plovidbenosti**

(a) Nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran izdaje ili mijenja svjedodžbu o plovidbenosti (EASA Obrazac 25, vidjeti Dodatak VI. Prilogu I. (Part 21.)) bez nepotrebnog odlaganja ako je podnositelj zahtjeva dostavio dokumentaciju koja se zahtijeva točkom 21L.A.143 i ispunjava obveze iz točke 21L.A.144 i kad je sigurno:

1. za nove zrakoplove, da su zrakoplov i njegov motor i propeler, ako je primjenjivo, u skladu s projektom odobrenim u skladu s pododjeljkom B ovog Priloga i da su u stanju za siguran rad;

2. za rabljene zrakoplove:

i. da su zrakoplov i njegov motor i propeler, ako je primjenjivo, u skladu s projektom odobrenim u skladu s pododjeljkom B ovog Priloga i svim dodatnim certifikatima tipa, izmjenama ili popravcima u skladu s pododjeljcima D, E ili M ovog Priloga;

ii. da su ispunjene primjenjive naredbe o plovidbenosti; i

iii. da su zrakoplov, njegov motor i propeler, ako je primjenjivo, pregledani u skladu s Prilogom I. (dio M) ili Prilogom V.b (dio ML) Uredbi (EU) br. 1321/2014.

(b) Nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran izdaje ili mijenja ograničenu svjedodžbu o plovidbenosti (EASA Obrazac 24B, vidjeti Dodatak I.) bez nepotrebnog odlaganja ako je podnositelj zahtjeva dostavio dokumentaciju koja se zahtijeva točkom 21L.A.143 i ispunjava obveze iz točke 21L.A.144 i kada je sigurno:

1. za nove zrakoplove, da su zrakoplov i njegov motor i propeler, ako je primjenjivo, u skladu s projektom zrakoplova za koji je deklarirana sukladnost projekta u skladu s pododjeljkom C odjeljka A ovog Priloga koji je Agencija registrirala u skladu s točkom 21L.B.63 u trenutku podnošenja zahtjeva i da su u stanju za siguran rad;

2. za rabljene zrakoplove:

i. da su zrakoplov i njegov motor i propeler, ako je primjenjivo, u skladu s projektom zrakoplova za koji je deklarirana sukladnost projekta u skladu s pododjeljkom C odjeljka A ovog Priloga i koji je Agencija registrirala u skladu s točkom 21L.B.63 u trenutku podnošenja zahtjeva, zajedno sa svim izmjenama projekta ili izmjenama projekta popravka za koje je deklarirana sukladnost projekta u skladu s pododjeljkom F ili N odjeljka A koje je Agencija registrirala u skladu s točkom 21L.B.122 ili točkom 21L.B.222 ili koje je registrirao deklarant u skladu s točkom 21L.A.105 podtočkom (c);

ii. da su ispunjene primjenjive naredbe o plovidbenosti; i

iii. da je zrakoplov pregledan u skladu s Prilogom I. (dio M) ili Prilogom V.b (dio ML) Uredbi (EU) br. 1321/2014.

(c) Odstupajući od točke 21L.B.162. podtočaka (a) i (b), za rabljeni zrakoplov koji potječe iz druge države članice, nadležno tijelo nove države članice u kojoj je zrakoplov registriran izdaje svjedodžbu o plovidbenosti ili ograničenu svjedodžbu o plovidbenosti ako je podnositelj zahtjeva dostavio dokumentaciju koja se zahtijeva točkom 21L.A.145 podtočkom (b) i kad se uvjeri da podnositelj zahtjeva ispunjava zahtjeve iz točke 21L.A.144. podtočke (a).

(d) Za nove zrakoplove i rabljene zrakoplove koji potječu iz zemlje koja nije država članica, uz odgovarajuću svjedodžbu o plovidbenosti iz podtočke (a) ili (b), nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran izdaje:

1. prvu potvrdu o provjeri plovidbenosti (EASA Obrazac 15a, Dodatak II.) za zrakoplove koji podliježu Prilogu I. (dio M) Uredbi (EU) br. 1321/2014;

2. prvu potvrdu o provjeri plovidbenosti (EASA Obrazac 15c, Dodatak II.) za nove zrakoplove koji podliježu Prilogu V.b (dio ML) Uredbi (EU) br. 1321/2014;

3. prvu potvrdu o provjeri plovidbenosti (EASA Obrazac 15c, Dodatak II.) za rabljene zrakoplove koji potječu iz zemlje koja nije država članica i koji podliježu Prilogu V.b (dio ML) Uredbi (EU) br. 1321/2014 ako je to nadležno tijelo provelo provjeru plovidbenosti.

(e) Svjedodžba o plovidbenosti ili ograničena svjedodžba o plovidbenosti izdaje se na neodređeno vrijeme. Može je izmijeniti samo nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran.

21L.B.163 **Nadzor**

(a) Nakon dokaza o kršenju bilo kojeg od uvjeta na temelju kojih je izdana svjedodžba o plovidbenosti ili ograničena svjedodžba o plovidbenosti ili o tome da nositelj ne ispunjava relevantne zahtjeve iz Uredbe (EU) 2018/1139 i delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju te uredbe ili sukladnost s primjenjivim projektom tipa ili primjenjivim projektnim podacima zrakoplova za koji je deklarirana sukladnost projekta, ili sa zahtjevima za kontinuiranu plovidbenost, nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran izdaje nalaz u skladu s točkom 21.L.B.21.

(b) Ako je certifikat tipa na temelju kojeg je svjedodžba o plovidbenosti izdana privremeno ili trajno oduzet ili na drugi način postane nevažeći u skladu s točkom 21L.A.30, ili ako izjava o sukladnosti projekta na temelju koje je izdana ograničena svjedodžba o plovidbenosti više nije registrirana u skladu s točkom 21L.B.63, nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran poduzima mjere u skladu s točkom 21.L.B.22.

PODODJELJAK I – POTVRDE O BUCI

21L.B.171 **Provjera**

(a) Nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran priprema postupke za provjere koji obavezno obuhvaćaju sljedeće elemente:

1. procjenu prihvatljivosti podnositelja zahtjeva;

2. procjenu uvjeta za zahtjev;

3. procjenu dokumentacije zaprimljene sa zahtjevom;

4. inspekcijske preglede zrakoplova.

(b) Nakon primitka zahtjeva za izdavanje potvrde o buci ili ograničene potvrde o buci, nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran provjerava je li zrakoplov obuhvaćen područjem primjene utvrđenim u točki 21L.A.161.

(c) Nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran provodi dovoljno aktivnosti provjere o podnositelju zahtjeva za potvrdu o buci ili ograničenu potvrdu o buci, ili o nositelju te potvrde, kako bi se opravdalo izdavanje, održavanje, izmjena ili privremeno ili trajno oduzimanje potvrde.

21L.B.172 **Izdavanje ili izmjena potvrda o buci**

(a) Nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran izdaje ili mijenja potvrde o buci (EASA Obrazac 45, vidjeti Dodatak VII. Prilogu I. (Part 21.)) i ograničene potvrde o buci (EASA Obrazac 45B, vidjeti Dodatak II.) bez nepotrebne odgode ako je podnositelj zahtjeva dostavio dokumentaciju koja se zahtijeva točkom 21L.A.163 i kad se uvjeri da je zrakoplov sukladan s primjenjivim podacima o buci utvrđenima u skladu s primjenjivim zahtjevima vezanim uz buku.

(b) Za rabljene zrakoplove podrijetlom iz druge države članice potvrda o buci ili ograničena potvrda o buci izdaje se na temelju odgovarajućih podataka iz baze podataka Agencije o razinama buke.

(c) Potvrda o buci ili ograničena potvrda o buci izdaje se na neodređeno vrijeme. Može je izmijeniti samo nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran.

21L.B.173 **Nadzor**

(a) Nakon dokaza o kršenju bilo kojeg od uvjeta na temelju kojih je izdana potvrda o buci ili ograničena potvrda o buci ili o tome da nositelj ne ispunjava relevantne zahtjeve iz Uredbe (EU) 2018/1139 i delegiranih i provedbenih akata donesenih na temelju te uredbe ili sukladnost s primjenjivim projektom tipa ili primjenjivim projektnim podacima zrakoplova za koji je deklarirana sukladnost projekta, nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran izdaje nalaz u skladu s točkom 21.L.B.21.

(b) Ako je certifikat tipa na temelju kojeg je potvrda o buci izdana privremeno ili trajno oduzet ili na drugi način postane nevažeći u skladu s točkom 21L.A.30, ili ako izjava o sukladnosti projekta na temelju koje je izdana ograničena potvrda o buci više nije registrirana u skladu s točkom 21L.B.63, nadležno tijelo države članice u kojoj je zrakoplov registriran poduzima mjere u skladu s točkom 21.L.B.22.";

(c) umeće se pododjeljak P:

„PODODJELJAK P – DOZVOLA ZA LETENJE

21L.B.241 **Provjera prije izdavanja dozvole za letenje**

(a) Ne dovodeći u pitanje pododjeljak P odjeljka B Priloga I. (Part 21.), kad provjerava zahtjev za izdavanje dozvole za letenje zrakoplovom koji je obuhvaćen područjem primjene ovog Priloga, nadležno tijelo države članice provodi fizički pregled zrakoplova i uvjerava se da je zrakoplov u skladu s projektom definiranim u točki 21.A.708 tog Priloga I. (Part 21.) prije leta kad se zahtjev za dozvolu za letenje odnosi na:

1. aktivnosti dokazivanja sukladnosti iz točke 21L.A.25 za zrakoplov kojemu je dodijeljen ili mu treba biti dodijeljen certifikat tipa;

2. aktivnosti dokazivanja sukladnosti iz točke 21L.A.44. za zrakoplov za koji je deklarirana ili treba biti deklarirana sukladnost projekta.

(b) Za sve ostale zahtjeve za izdavanje dozvole za letenje za aktivnosti i zrakoplove unutar područja primjene ovog Priloga nadležno tijelo procjenjuje, u skladu s točkom 21.B.520 Priloga I. (Part 21.), potrebu za fizičkim pregledom.

(c) Ako pronađe dokaze koji upućuju na to da zrakoplov nije sukladan s projektom definiranim u točki 21.A.708 Priloga I. (Part 21.), nadležno tijelo sastavlja nalaz u skladu s točkom 21L.B.21.

21L.B.242 **Provjera prije izdavanja uvjeta za let**

(a) Ne dovodeći u pitanje pododjeljak P odjeljka B Priloga I. (Part 21.), kad provjerava zahtjev za odobrenje uvjeta za let zrakoplova koji je obuhvaćen područjem primjene ovog Priloga:

1. ako se zahtjev za uvjete za let odnosi na aktivnosti dokazivanja sukladnosti iz točke 21L.A.25 za zrakoplov kojem je dodijeljen ili kojem treba biti dodijeljen certifikat tipa, Agencija provodi kritičnu provjeru projekta te fizički pregled i procjenu zrakoplova kako bi utvrdila da je zrakoplov sposoban za siguran let i da se testno letenje može obaviti sigurno;

2. ako se zahtjev za uvjete za let odnosi na aktivnosti dokazivanja sukladnosti iz točke 21L.A.44. za zrakoplov za koji je deklarirana ili za koji treba biti deklarirana sukladnost projekta, Agencija provodi fizički pregled i procjenu zrakoplova kako bi utvrdila da je zrakoplov sposoban za siguran let i da se testno letenje može obaviti sigurno;

3. ako se zahtjev za uvjete za let odnosi na aktivnosti dokazivanja sukladnosti za veću promjenu iz točke 21L.A.66, dodatni certifikat tipa iz točke 21L.A.85 ili veći popravak iz točke 21L. A.206, na temelju procjene provedene u točki 21L.B.83. Točki 21L.B.102 i točki 21L.B.203, Agencija utvrđuje potrebu za fizičkim pregledom i procjenom zrakoplova te kritičnom provjerom pregledom projekta kako bi se osiguralo da je zrakoplov sposoban za siguran let i da se testno letenje može provesti sigurno;

4. ako se zahtjev za uvjete za let odnosi na dokazivanje sukladnosti za veću promjenu iz točke 21L.A.108 ili veći popravak iz točke 21L.A.227, na temelju procjene provedene u točkama 21L.B.121 i 21L.B.221, Agencija utvrđuje potrebu za provođenjem fizičkog pregleda i procjene zrakoplova kako bi se osiguralo da je zrakoplov sposoban za siguran let te da se testno letenje može obaviti sigurno.

(b) Ako Agencija pronađe dokaze koji ukazuju na to da bi zrakoplov mogao biti nesposoban za izvođenje sigurnog leta, Agencija sastavlja nalaz u skladu s točkom 21L.B.21.";

(d) umeće se pododjeljak R:

„PODODJELJAK R – IZJAVA O SUKLADNOSTI ZA ZRAKOPLOVE I POTVRDE O OVLAŠTENOM OTPUŠTANJU U UPORABU (EASA OBRAZAC 1) ZA MOTORE I PROPELERE I NJIHOVE DIJELOVE KOJI SU U SKLADU S IZJAVOM O SUKLADNOSTI PROJEKTA

21L.B.251 **Nadzor**

(a) Nadležno tijelo nadzire fizičku ili pravnu osobu koja izdaje izjave o sukladnosti (EASA Obrazac 52B) ili potvrde o ovlaštenom otpuštanju u uporabu (EASA Obrazac 1) u skladu s pododjeljkom R odjeljka A ovog Priloga kako bi provjerilo da fizička ili pravna osoba kontinuirano ispunjava primjenjive zahtjeve iz odjeljka A i provodi sigurnosne mjere propisane u skladu s podtočkama (c) i (d) točke 21L.B.15.

(b) Nadzor uključuje ispitivanje prvog uzorka svakog novog zrakoplova, motora, propelera ili dijela koji je prvi put proizveden za koji je fizička ili pravna osoba izdala izjavu o sukladnosti (EASA Obrazac 52B) ili potvrdu o ovlaštenom otpuštanju u uporabu (EASA Obrazac 1) i, kako je utvrđeno programom nadzora u skladu s točkom 21L.B.252, pregled dodatnih zrakoplova, motora, propelera i dijelova koje je proizvela ta fizička ili pravna osoba.

21L.B.252 **Program nadzora**

(a) Nadležno tijelo uspostavlja i održava program nadzora radi osiguravanja sukladnosti s točkom 21L.B.251. U programu nadzora u obzir se uzima specifična priroda fizičke ili pravne osobe, složenost njezinih aktivnosti i rezultati prethodnih aktivnosti certifikacije i/ili nadzora, a program se temelji na procjenama povezanih rizika. U svakom ciklusu planiranja nadzora program uključuje:

1. ocjenjivanje, nadzore i inspekcije, uključujući, prema potrebi:

i. ocjenjivanje sustava upravljanja i kontrole postupaka;

ii. kontrole proizvoda na relevantnom uzorku proizvoda, dijelova i uređaja za koje je organizacija odgovorna;

iii. provjeru uzorka obavljenih poslova; i

iv. nenajavljene inspekcije;

2. sastanke koji se održavaju između fizičke ili pravne osobe i nadležnog tijela kako bi se osigurala obostrana trajna informiranost o važnim pitanjima.

(b) Program nadzora uključuje evidenciju datuma kad se ocjenjivanja, nadzori, inspekcije i sastanci trebaju održati i datuma kad su ta ocjenjivanja, nadzori, inspekcije i sastanci održani.

(c) Primjenjuje se ciklus planiranja nadzora koji nije dulji od 24 mjeseca.

(d) Ne dovodeći u pitanje podtočku (c), ciklus planiranja nadzora može se produljiti na 36 mjeseci ako je nadležno tijelo utvrdilo da za razdoblje od prethodna 24 mjeseca vrijedi sljedeće:

1. fizička ili pravna osoba je dokazala da može učinkovito identificirati opasnosti za sigurnost zračnog prometa i upravljati povezanim rizicima;

2. fizička ili pravna osoba kontinuirano dokazuje sukladnost s točkom 21L.A.273 i ima potpunu kontrolu nad svim promjenama u sustavu upravljanja proizvodnjom;

3. nije izdan nijedan nalaz 1. razine;

4. sve su korektivne mjere provedene unutar razdoblja koje je nadležno tijelo prihvatilo ili produljilo, kako je definirano u točki 21L.B.21.

(e) Ne dovodeći u pitanje podtočku (c), ciklus planiranja nadzora može se dodatno produljiti na najviše 48 mjeseci ako je, uz uvjete iz podtočke (d), fizička ili pravna osoba uspostavila, a nadležno tijelo odobrilo djelotvoran sustav kontinuiranog izvješćivanja nadležnog tijela o rezultatima u području sigurnosti i regulatornoj sukladnosti same fizičke ili pravne osobe.

(f) Ciklus planiranja nadzora može se skratiti ako postoji dokaz da su se pogoršali rezultati fizičke ili pravne osobe u području sigurnosti.

(g) Po završetku svakog ciklusa planiranja nadzora nadležno tijelo izdaje izvješće s preporukom u vezi s produljenjem aktivnosti koje provodi fizička ili pravna osoba, na temelju rezultata nadzora.

21L.B.253 **Aktivnosti nadzora**

(a) Prilikom provjere sukladnosti fizičke ili pravne osobe u skladu s točkom 21L.B.251 i programom nadzora uspostavljenim u skladu s točkom 21L.B.252, nadležno tijelo:

1. osoblju odgovornom za nadzor daje smjernice za obavljanje njihovih funkcija;
2. provodi ocjenjivanja, nadzore, inspekcije i, prema potrebi, nenajavljene inspekcije;
3. prikuplja dokaze ako su potrebne daljnje mjere, uključujući mjere predviđene točkama 21L. B21 i 21L.B.22.
4. obavješćuje fizičku ili pravnu osoba o rezultatima aktivnosti nadzora.

(b) Ako se objekti fizičke ili pravne osobe nalaze u više država, nadležno tijelo navedeno u točki 21L.2. može dopustiti da zadaće nadzora obavljaju nadležna tijela država članica u kojima su drugi objekti smješteni ili da ih obavlja Agencija ako su objekti smješteni u trećoj zemlji. Svaka fizička ili pravna osoba na koju se primjenjuje takav dogovor obavješćuje se o njegovu postojanju i području primjene.

(c) Za svaku nadzornu aktivnost koju nadležno tijelo provodi u objektima smještenima u državi članici u kojoj nije glavno sjedište fizičke ili pravne osobe nadležno tijelo obavješćuje nadležno tijelo te države članice prije provođenja te terenske nadzorne aktivnosti na licu mjesta ili inspekcije takvih objekata.

(d) Nadležno tijelo prikuplja i obrađuje sve informacije koje smatra potrebnima za obavljanje aktivnosti nadzora.

(e) Ako nadležno tijelo otkrije nesukladnost fizičke ili pravne osobe koja izdaje izjave o sukladnosti (EASA Obrazac 52B) ili potvrde o ovlaštenom otpuštanju u uporabu (EASA Obrazac 1) s primjenjivim zahtjevima iz odjeljka A i provedbom sigurnosnih mjera propisanih u skladu s točkom 21L.B.15 podtočkama (c) i (d), nadležno tijelo postupa u skladu s točkama 21L.B.21 i 21L.B.22.”.